

Forord

Den amerikanske westernfilm har som ingen anden genre formålet at danne hele sit grundlag på ét geografisk område. Omgivelserne træder i forgrunden og bliver bestemmende for handling såvel som æstetik og mening. Det er derfor også en dybt funktionsorienteret genre. Et bål tændes for at holde varmen, en diligence repareres efter færden på usikkert terræn. Måske var det netop det geografisk specifikke og de praktiske handlemåder, der gjorde det muligt for genren at opstige til mytiske lag på så naturlig vis. Den amerikanske westernfilm er nemlig altid i gang med at dele sig i to. Den er konkret og direkte, skabt med få elementer og karakterer, der sjældent tænker videre end den forestående opgave. Samtidigt er den forbundet til en mytisk tid, formet og genformet efter fælleskultur og historiebøgers legender. Sådan ser vi den udstrakt: Hver gang westernfilmen påbegynder sin opstigning, er der noget, der trækker den tilbage til jorden. Beskedenhed, værdighed, lavmælted.

Dette nummer af *Balthazar* er tilegnet den amerikanske westernfilm. I redaktionens øjne er westernfilmen ikke blot motivisk eller tematisk bestemt, men også historisk. Den er

(08)

Balthazar

Filmkritik

6

et udtryk for en bestemt produktions- og distributionslogik, som forsvandt med studiesystemets opløsning i slutningen af 1950'erne. Formålet er ikke at give et encyklopædisk overblik over genrens forskellige former, ligesom vi ikke foregiver, at de udvalgte film nødvendigvis er repræsentative for genren. I stedet er fokuset på *læsningen* af genren og dens filmskabere. Med denne udgivelse præsenterer *Balthazar* et udvalg af westernfilmens fremmeste kritikere. Man kan ikke tale om John Ford uden også at nævne Tag Gallagher, ligesom Clélia Cohens navn hænger uløseligt sammen med Allan Dwans. Den amerikanske westernfilm har stadig ry for at være forstokket, men som disse tekster understreger, er det måden man ser på, der bestemmer, hvad man ser. Klassicisme er ikke det samme som konservatisme, på samme måde som blotlagte følelser ikke er lig markedsført sentimentalisme.

Flere af teksterne er af ældre dato og anvender ordet “indianer” til at betegne den oprindelige befolkning i Nordamerika. I dag er “indfødt amerikaner” og “oprindelig amerikaner” de gængse udtryk. Vi har valgt at beholde ordet “indianer” i vores oversættelser for at respektere semantiske og syntaktiske pointer, og for at undgå at udviske afstanden mellem den historiske tekst og nutidens sprog.

Oscar Pedersen og Viktor Retoft.